

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo ololetno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 170
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo ololetno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 vin.
== Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenemal ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Voxni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Italija nam je napovedala vojsko! Cesar nas kliče.

Mojim narodom!

Kralj italijanski Mi je napovedal vojno. Zvestoba je prelomila kraljevina italijanska svojima zaveznikoma, kakor zgovodina ne pozna enakega.

Več nego trideset let je trajala zveza, v kateri je mogla Italija množiti svojo teritorijalno posest in se razviti, kakor nikdar ni slutila, sedaj nas je Italija zapustila v uri nevarnosti in je z razvitimi zastavami prešla v tabor naših sovražnikov.

Mi nismo ogrožali Italije, nismo kratili njenega ugleda, nismo se dotaknili njene časti in njenih interesov; vedno smo zvesto izpolnjevali svoje zavezniške dolžnosti in smo ji nudili Svojo zaščito, ko je šla na bojišče.

Storili smo še več: Ko je začela Italija s svojim pohlepim očesom gledati čez naše meje, smo bili odločeni za velike in bridke žrtve, za žrtve, ki so posebno bolele naše očetovsko srce, samo da ohranimo zavezniško razmerje in mir.

Toda pohlepnost Italije, ki je mislila, da je treba izkoristiti trenutek, se ni dala potolažiti.

In tako se mora izpolniti usoda.

Mogočnemu sovražniku na severu so se Moje armade zmagoslavno upirale v desetmesečni gigantični borbi in v najzvestejšem sobojstvu z vojskami Mojeja presvetlega zaveznika.

Novi zavratni sovražnik na jugu jim ni nov nasprotnik.

Veliki spomini na Novaro, Mortaro, Kustoco in Vis, ki so ponos Moje mladosti, in duh Radeckega, nadvojvode Albrehta in Tegethoffa, ki še živi v Moji vojni moči na kopnem in na morju, so mi poroki za to, da bomo tudi proti jugu uspešno branili mejo monarhije.

Pozdravljam Moje v boju izkušene zmagosne čete. Zaupam njim in njihovim voditeljem! Zaupam Svoim narodom, kojih brezprimerni požrtvovalnosti gre Moja najiskrenejša očetovska zahvala.

Vsemogočnega pa prosim, da blagoslovi Naše zastave in vzame Našo pravično stvar v svoje milostno varstvo.

Na Dunaju, 23. maja 1915.

Franc Jožef s. r.
 Stürgkh s. r.

Njega c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je najmilostiveje blagoizvolilo izdati sledeči Najvišji rokopis in manifest:

Ljubi grof Stürgkh!

Naročam Vam, da obče razglasite priloženi manifest Mojim narodom.

Na Dunaju, 23. maja 1915.

Stürgkh s. r.
 Franc Jožef s. r.

Kako je Italija napovedala vojsko.

Dunaj, 23. maja. C. kr. korespondenčni urad objavlja ob 10. uri 30 m.: Besedilo vojne napovedi, ki jo je izročil kraljevi italijanski poslanik c. in kr. zunanjemu ministru, se glasi takole:

Dunaj, 23. maja 1915. V smislu povelj Njegovega Veličanstva kralja, svojega prevzvišenega vladarja, ima čast

podpisani kraljevski italijanski poslanik izročiti Njegovi ekscelenci gospodu avstro-ogrskemu zunanjemu ministru naslednje obvestilo:

Dne 4. majnika 1915 so se naznačili c. in kr. vladi tehni razlogi, radi katerih je Italija, v zaupanju na svoje dobro pravo, preglasila za ničevno in odslej brezuspešno svojo zvezno pogodbo z Avstro-Ogrsko, ki jo je kršila c. in kr. vlada in s tem dosegla svojo popolno svobodno postopanje v tem oziru.

Trdno odločena, da z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, skrbi za varstvo italijanskih pravic in koristi, se kraljeva vlada ne more odreči svoje dolžnosti, da prične z odredbami proti vsakemu sedanjemu ali bodočemu ogroženju v svrhu izpolnitve narodnih teženj, ki jih ji nalagajo dogodki. Njegovo Veličanstvo kralj izjavlja, da se od jutri nadalje smatra v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko.

Podpisani se počašča Njegovi ekscelenci zunanjemu ministru istodobno javiti, da se še danes c. in kr. poslaniku v Rimu izroče poverilna pisma in bi bil Njegovi ekscelenci hvaležen, če se mu izroče njegova.

Podpisan: Avarna.

Včeraj in danes.

»Razumen knez ne more in ne sme držati svoje besede, če bi imela ta njega samega ujeti in če odpadejo vzroki, ki so ga nagnili do te besede.« Mož, ki je zapisal te besede, je živel že pred več stoletji. Bil je Italijan, pisal se je Macchiavelli, in pri njem so hodili v šolo zelo pridno evropski diplomati; seveda je bilo to najbližje italijanskim diplomatom, ki so dobili pri njem res temeljitega znanja in so celo prekosili svojega učitelja. Sonnino, Tittoni, Salandra: v politiki Italije proti Avstriji.

Trinideset let smo bili v zvezi z Nemčijo zavezniki Italije. To zavezništvo pa ni bilo nikdar prisrčno, še manj pa odkrito, kajti drugače bi se ne moglo zgoditi, kar se je. Mi nikdar nismo zaupali tej zvezi; našega glasu se ni poslušalo. Izkazalo pa se je, da ima tudi majhen narod, katerega sicer pri zunanji politiki ni treba vprašati za svet, lahko precej bistrejše oko tudi za velike reči. V svetovni politiki naš narod ždi in opazuje. Potrjeno je sedaj naše mnenje, nemško časopisje priznava: »33 let ob robu prepada«, in to je bil nekdanj naš zaveznik. »Bridko spoznanje. Razočaranje, ki silno boli.

Ni čas pisati rekriminacij. Samo par dejstev. »Italia unita«, združena »Italija« ni imela nikdar ljubezni do nas. Ustvarila sta jo Mazzini in Garibaldi, oba moža največja sovražnika naše monarhije. Ko je Francija zavrnila Italijo z njenimi željami po Afriki, se je približala svoji dosedanj nasprotnici, da ne bi ostala osamljena. Obrnila se je z glavo proti severovzhodu, toda srce ji je ostalo na zahodu in kljub zvezi je pustila, da se je razpasel iredentizem. V katero smer? Pri nas nima niti 800.000 rojakov, na francosko stran jih je čez poldrug milijon. Iredentizem je videl samo v Avstriji »neodrešeno domovino« in je delal marsikatero preglavico italijanskim vladam, ki so v dobrem umevanju koristi svoje domovine večkrat obnovile trozvezo, kajti le pod zvesto zaslombo Avstrije in Nemčije se je mogla Italija po-

litično urediti in gospodarsko okrepiti. Italija je v trozvezi to dosegla in zato je ta zanj izgubila potrebo. Prej je delal razum, sedaj je začelo odločevati srce, in sicer strastno srce, ki tudi pod streho trozveze ni mirovalo, ampak rastlo in rastlo in tako ustvarilo v Italiji tisto ljudsko gibanje, ki nima nobenega čuta več za hvaležnost, za tridesetletno zavezništvo in čast. Kaj te stane raztrgati kos papirja? Lahko to storiš in smeš si domisljati, da si zdaj prost vseh obveznosti, toda pusti ostalemu svetu lastno sodbo.

Spominjamo še enkrat na uvodne besede in jim damo na razmišljanje v zvezi z izjavami laške in nemške in naše vlade. Dejstva so tako izrazita, da ni treba dolgih razprav za razlago.

Ali je mogoče tako daleč zaiti? Dvomljivcu je danes vzeti vsak dvom. Postavi v politiki za najvišje načelo »interes« in za sredstvo mu sovraštvo, potem se ne čudi takim pojavom. Italija se ne omejuje več na to, da bi odrešila »neodrešeno zemljo« v Avstriji — poldrug milijon v Franciji ni vreden rešitve — ampak »interes« izpopolnitve domovine ji pomaga, da za vedno pozabi na »sveto narodnostno načelo«, v imenu katerega in s katerim je ustvarila zjednjeno Italijo. »Interes« ji daje »pravico«, da »odreši« tudi lep kos jugoslovanske zemlje in ljudstva, ki pa »odrešenja« ne pričakuje in noče iz laških rok.

Naše ljudstvo na jugu je že odnekaj odločeno, da služi raznim visokim ciljem in interesom. Sedaj bi hoteli imeti nas in našo zemljo, da uničijo Avstrijo, katoliško Avstrijo. Za to vojsko ni odgovorno italijansko ljudstvo, moramo to reči, ampak framsonska loža. Kdor ni slep, ta vidi. In če bi še vedno ne videl, bi mu povedal socialistični »Avanti«: »Loža je napravila to vojsko. Mazzini, Garibaldi, framasona, očeta iredentizma. Voditelji strank v Italiji — veliki mojstri lož. Veliko časopisje — framsonska last. Da, framsonska loža vlada Italijo. Vsi prijatelji monarhije so se skrili ali vdali v strahu za kralja pritisku ulice. Verjetno je, da je večina zbornice in senata v srcu proti vojski. Toda čemu so pa glasovali za vojsko? Po Italiji se je zaslislal glas: »Vojska ali revolucija!« Če ne proti Avstriji, pa proti kraljevemu prestolu! Bil je glas lože, ki čuti svojo moč. Lahko bi ji bilo razdijano ulico naščuvati proti kralju. Ustavne stranke so se med domačo in zunanjo vojsko odločile za zadnjo —

Naša domovina je od vseh strani obdana od sovražnika. Loža jih je nagnala v boj, sedaj je pripeljala še zadnjega sovražnika, dosedaj zaveznika našega.

Nezvestoba nam ni vzela moči in ljubezni do domovine. Mi vemo, da se gre v tej vojski tudi za našo slovensko domovino. Slovenci bomo storili svojo dolžnost. Bog z nami in našo domovino!

Boj za našo pravico se nadaljuje!

Besedilo italijanskega pooblastila.

Chiasso, 22. maja. Zakon, ki podeljuje italijanski vladi diktatorsko oblast, ima samo en člen in se glasi:

Kraljeva vlada je v slučaju vojne in med vojno opravljena izdajati z močjo zakonodajne odredbe, ki bi jih zahtevala brambor domovine, varstvo javnega reda in nujne in izredne narodno potrebe.

Kraljeva vlada sme napravljati primerne izdatke in potrebam državnega zaklada zadostiti z izrednimi sredstvi.

Vlada je nadalje pooblaščen, da vodi poslovno leto 1915/16 brez proračuna in najde izredna sredstva, ki nastanejo vsled večjih izdatkov in manjših dohodkov.

Avstrijski poslanci navzoči v seji italijanske zbornice.

Lugano, 21. maja. Pri seji italijanske zbornice so bili navzoči vsi diplomati, izvenemal Nemčije, Avstrije in Turčije. Veliko pozornost je vzbudila navzočnost avstrijskih poslancev: Pitacco, Hortis in Battisti.

Italija sklenila pogodbo s trojnim sporazumom dne 23. aprila.

Rim, 22. maja. (Kor. urad.) »Idea Nazionale« izvaja glede na pogodbo Italije s trojnim sporazumom, da se je sklenila dne 23. aprila. Italija je pristopila k londonskemu dogovoru, po katerem ne sme noben zaveznik skleniti posebnega miru. Italiji so obljubili:

1. Južno Tirolsko do Brennerja.
 2. Svobodo postopanja v Jadranskem morju.
 3. Trst, Istro in Dalmacijo do Neretve.
 4. Pripozna se posest Valone in pravice v južni Albaniji.
 5. Udeležba pri pridobitvah v Turčiji v isti meri kakor druge velesile tropske razuma.
 6. Izpremembe mej na vzhodu in na zahodu Libije.
 7. Gospodarske ugodnosti med vojsko.
- Iz previdnosti zamolčuje »Idea Nazionale«, da se umeva pod gospodarskimi ugodnostmi nakazovanje denarja od strani Anglije, ki zato prevzame nadzorstvo italijanske carine.

Pravi nameni Italije.

Berlin, 21. maja. »Deutsche Tageszeitung« pravi: V resnici in za vsakega hladnega italijanskega diplomata pride iredentistični moment sele v peti vrsti v pošte. Italiji ni za Trident in Trst itd., ampak za to, da vojaško obvlada Jadransko morje, za razbitje Avstrije in za laško upanje na turških otokih in na maloazijski obali. Vse drugo je pena in publicia.

d'Annunzio zaslužil milijon za svojo vojsko hujskarijo.

Berlin, 22. maja. »Vossische Zeitung« objavlja iz Italije: Iz Pariza so poslali za vojske demonstracije 16. maja 70 milijonov. d'Annunzio so že dali pol milijona, pol milijona pa še dobi, če s svojo hujskarijo dovede do vojske.

Pri seji senata manjkalo 56 senatorjev.

Curih, 22. maja. »Zürcher Tagesanzeiger« poroča: Od seje senata je izostalo 56 senatorjev.

Tudi Giolitti za vojsko.

Genf, 22. maja. Glasilo Giolittija objavlja sledeči oklic, ki poziva na slovo in izvaja: Bodi bodočnost popolnoma drugačna, kakor se jaz bojim. Naj dokaže zmaga Italije, da sem napačno sodil, da je bilo vse moje diplomatično delo napačno vsled preutrujenih možganov in boječega srca. Sodi se, da je nastopal Giolitti sporazumno s Salandro.

× × ×

POROČILO C. KR. KORESPONDENČ-NEGA URADA, DOSLO V NEDELJO 23. MAJA ZJUTRAJ.

Strahovanje italijanskih nevtalističnih poslancev. Razporeženo v zbornici in v Rimu.

Rim, 22. maja. (Kor. ur.) V predvečrajšnji seji zbornice je manjkalo skoro 90 poslancev, med njimi Giolitti, ki dobiva na svoj dom v Cavourju v Piemontu neprestano pretilna pisma. V Rimu razširjajo proti Giolittiju sramotilne spise, ki ga zmerjajo, češ, da je nasprotnik italijanskih narodnih teženj in agent Avstrijcev ter Nemcev. Zdi se, da so tudi pri mnogih drugih poslancih preprečile grožnje, da niso prišli v zbornico. O kakšnem resničnem navdušenju zbornice ne more biti govora, o senatu pa še manj, čeprav se je angleški veleposlanik s pomočjo Gabriella d'Annunzia in nekaj francoskih dopisnikov na vse pretege trudil, da bi po hodnikih in v posvetovalnici vzbudil navdušenosti. Tudi v mestu je bilo razporeženo bolj potrto kakor ne. Za danes so nameravali pred Kvirinalom prirediti veliko domoljubno demonstracijo. Socialisti stroge smeri vztrajajo v svojem nasprotovanju proti vojni. Socialistični poslanec Caballari dementira vest, da vstopi v armado, češ, da je zvest vojsčak socialistične stranke in da se vojne ne udeleži.

Lov na italijanske nevtalistične poslance, ki so glasovali proti vojni pooblastitvi.

Rim, 21. maja. (Kor. urad.) V prizadevanju, da bi v širših krogih prebivalstva vzbudili bojnega poguma, je večina italijanskih listov že začela potvarjati sliko o vojnem položaju, pretiravati mik italijanske armade do dvakrat ali trikrat ter že v naprej, takorekoč kot predujem, viti lovorjeve vence italijanskim vojnim pripravam, strateškim talentom generalov, delati pa tudi z izmislenimi upori v Avstriji in s političnimi zapletljaji najdrznejše vrste. Čeprav so republikanski in radikalni krogi s sklepi po imenu konzervativnega ministra Salandre zadovoljni, jih vendar vznemolj, da se v brzovojki Sonnini velepisalniku na Dunaju (Zelena knjiga, str. 43) priznava Avstro-Ogrski in s tem tudi Nemčiji popolna svoboda v postopanju, ako Avstro-Ogrska Italiji takoj izroči ozemlje, ki bi ga ji imela odstopiti. V tem vidijo po pravici protidokaz proti vsem frazam o idealizmu, pravičnosti in narodnostnem principu, ki z njimi skuša Salandra markirati pravi značaj italijanske bojne grožnje in ki bi naj, z opozoritvijo na Belgijo, Srbijo in Črnogorje, vzbudile med ljudstvom navdušenja za vojno. V zmislu sistema javnega in zasebnega strahovanja, kateremu se je posrečilo pridobiti večino parlamentarcev, ki so bili še prošli teden odločno proti vojnemu pustolovščinam, za dovolitev vojnega pooblastila, po istem sistemu se je sedaj v Rimu pričel lov na onih 75 poslancev, ki so edini imeli razuma in poguma dovolj, da so vojno pooblastilo odklonili. Dosedanji voditelji nevtalističnega gibanja kakor Bertolini, Peano, Schanzer in Cimeni so se podražali z izjavo, da so glasovali za vojno pooblastilo. Samo 48 socialistov se ne boji javno priznati, da so glasovali proti vojnemu pooblastilu, dočim se ostalih 27 meščanskih poslancev skriva. Tudi v senatu jih je le malo ostalo zvestih svojemu dosedanjemu nevtalističnemu prepričanju. Časopisja se je sedaj tudi prišla splošna opojnost in izpremenljivost prepričanja; nekateri med njimi, kakor turinska »Stampa«, so se iz sramu in ker jim nedostajajo logičnih opor, zatekli k željam in zaklinjanju, da bi naj bodočnost njih dokazila in bojazni opovrgla.

Po seji senata v Rimu.

Rim, 22. maja. (Kor. ur.) Po večerajšnji seji senata je množica več tisoč oseb zopet demonstrirala na Kapitolu. Od tam je odkorakala, na čelu ji mestni svet z zastavo, pred Kvirinal. Kralj v sivi vojni vojaški obleki s kraljico in z otroci se je pokazal množici na balkonu. Kraljica je pozdravljala demonstrante z robcem, kralj je vihtel čepico. Ko je govornik mestnega sveta kaval na vstopu Tridenta, Trsta in Dalmacije, ki so jih nosili demonstranti in ko je zaklical kralju evviva, je zavil kralj italijansko trobojnico, ki so mu jo izročili in zaklical: »Evviva Italija! (Živela Italija!) Množica je nato odkorakala pred vojno ministrstvo in pred belgijski zavod.

Pooblastilo italijanske vlade.

Knez Bülow pri Sonninu.

Rim, 22. maja. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani«: »Tribuna« poroča: Nemški poslanik knez Bülow je obiskal danes popoldne zunanega ministra Sonnina. Poset je trajal tri četrt ure. Sonnino je sprejel tudi Macchia.

Posvetovanja o vojni napovedi.

Zeneva, 21. maja. (Kor. ur.) »Journal de Geneve« poroča: Včerajšnji italijanski svet, ki se je vršil po seji senata, se je posvetoval o vojni napovedi.

Milan, 21. maja. »La sera« poroča, da misli italijanska vlada predložiti na Dunaju diplomatsko noto in istočasno odpoklicati svojega dunajskega poslanika in tako končati sedanji položaj.

Demonstracije proti vojski.

Rim, 22. maja. »Avanti« beleži, da so bile po ljudstvu prirejene demonstracije proti vojski v vseh krajih zelo velike in da demonstracije še trajajo kljub prepovedi oblasti in dasi jih cenzura brzovojk ne dopušča objavljati.

Vesetje Parizanov.

Pariz, 22. maja. Mesto je okrašeno z italijanskimi zastavami. Tukajšnja italijanska kolonija je položila venec pred Strassburškim spomenikom.

POROČILA C. KR. KORESPONDENČ-NEGA URADA, DOSLO V NEDELJO 23. MAJA OB 1/4 NA 4 POPOLDNE.

Kralj odredil mobilizacijo.

Pariz. »Agence Havas« javlja iz Rima: Kralj je odredil splošno mobilizacijo armade in mornarice, rekvizicijo vseh vozil in vprežne živine.

Proglazenje obsednega stanja.

Rim. Po poročilih iz privatnega vira se je obsedno stanje proglasilo nad provincami: Sondrio, Brescia, Verona, Vicenza, Belluno, Videm, Benetke, Treviso, Padova, Ferrara in Mantua, dalje nad otoki in občinami jadranskega obrežja kakor tudi nad vsemi trdnjavami, ki sta jih vojni in mornariški minister priznala, da so za obrambo sposobne.

Naš konzul odšel iz Benetk.

Lugano, 22. maja. »Avanti« poroča: Avstrijski in nemški konzul v Benetkah sta odpotovala. List sodi, da bosta poslanika ostala v Rimu do napovedi vojne, ker je osrednjima državama veliko na tem, da sta tudi formalno oni dve napadeni del.

× × ×

Italija se izkrcavi.

Stockholm, 21. maja. Göteborgski ugledni list za trgovino in ladjeplovstvo piše o Italiji: Moč Italije mora izkrcavati med krvavim in brezuspešnim naskokom na utrjene postojanke na gorah. Približno 30 let je obstajala zveza. Italija se ji mora zahvaliti za njeno varnost in ker se je po njej razvila v velesilo in ker je postala kolonialna država. Čimveč sovražnikov se zbira, da uničijo zvezni državci, tim večje napore delajo sovražniki, ne da se njih načrt posreči, tim večja nevarnost za nje.

Naša armada in Italija.

Vojni sotrudnik lista »Zeit« poroča dne 21. t. m.: Na bojni črti naše armade v Galiciji sem večkrat govoril s častniki o grozeči italijanski nevarnosti. O tej novi nevarnosti se govori povsod zelo resno, a z železnim zaupanjem in seveda tudi s pravično jezo. Naši častniki cenijo zelo visoko izkušnje armade v dolgi vojski, osobito v gorah. Noben tuj opazovalec si ni mogel pridobiti teh koristi. Če kdo v Italiji sodi, da po novi nevarnosti izgubi naša armada zaupanje, se moti. V trenutku vojne napovedi pokaže v dolgem času preizkušena armada, da prestopi tudi to preizkušnjo. Plamtečih oči so mi to izjavljali tako generali kakor tudi navadni vojaki.

Italijani izdajali že več let.

Rotterdam, 22. maja. Neki angleški list poroča, da se je oboroževala Italija proti Avstriji že več let. Anglija in Francija sta že dobavljali orožje.

Francoska denarna pomoč Italiji.

Berlin, 21. maja. »Tidende« poroča iz Pariza: Zbornici je došel predlog, naj dovoli eno milijardo frankov prijateljskim velesilam.

Skupen nastop Francije in Italije.

Curib, 21. maja. »Zürcher Ztg.« poroča z zanesljive strani: V Genovi je zbranih 19 pehotnih polkov, Sodijo, da so določeni za bojišče na Francoskem. Garibaldi je prevzel, kakor se poroča, poveljstvo nad vojniki v ladjah.

Italijanska artiljerija.

Rotterdam, 22. maja. List Manchester Guardian piše, da je Italija oborožena s topovi, izdelanimi v Franciji, ki jih je nad 600, in sicer 7.5 cm topovi. Oklope italijanski mornarici je dobavila Anglija.

Pred odhodom italijanskega poslanika z Dunaja.

Dunaj, 22. maja. »Reichspost« poroča: Italijanski poslanik vojvoda Avarna je vse priredil, da odpotuje. Arhive in poslanikovo zasebno last so že odpeljali na zahodni kolodvor.

Italijanski konzuli odpotujejo.

Monakovo, 23. maja. Italijanski generalni konzul v Monakovu Cavallieri Pasquale Sandrichi je po naročilu italijanskega poslanika v Berlinu sinoči zvečer ustavil svoje delovanje. Na-

ročeno mu je, naj s svojim osebjem zapusti Monakovo. Tudi ostalima dvema italijanskima konzuloma je naročeno, naj zapustita Bavarsko.

Na meji.

Berlinski listi pišejo iz Curiha dne 22. maja: »Stampa« poroča: Avstrijske colninske straže so se umaknile od gorske meje pri Caffaro in so danes jutraj odšle v utrdbi Storo, Ledro in Coudino. Isto so storile straže stoječe pri Ponte Caffaro in Lambrone, ko so prej razdrle brzovojne in telefonske napeljave ter električno razsvetljavo. Straža je svetovala prebivalstvu, naj istotako beži. Predno so colninski stražniki zapustili svoja mesta, so se vljudno poslovili od italijanskih colninskih stražnikov.

Benetke mrtvo mesto.

Budimpešta, 23. maja. Maloštevili člani sicer zelo številne ogrske kolonije v Benetkah, ki do sedaj še niso zapustili mesta, so se na svet generalnega konzulata podali predvečrajšnjim v domovino. Pri njihovem odhodu so bile Benetke podobne mrtvemu mestu. Neštevilni avstrijski in ogrski posestniki hotelov, ki so bivali že leta v Benetkah, so svoje hotele zaprli. O kakem tujskem prometu, ki je bil sicer ob tem času na višku, ni govoriti. Prebivalstvo gleda nasproti največji revščini. Tudi Italijani niso odprli svojih trgovin in trgovci z živili, ki so se doslej mogli vzdržati, so svoje trgovine zaprli.

Postaja Kormin izmrta.

»Grazer Tagblatt« poroča: Postaja Kormin je popolnoma izmrta. Okna so zaprta, trgovine in gostilne prazne, na ulicah je mirno.

Preprečen povratek Italijanov iz Avstrije.

Budimpešta, 23. maja. Italijanska vlada ni dala na razpolago Avstriji voz za povratek italijanskih državljanov, češ da primanjkujejo vozovi.

Ustavljena ladja v Neaplju.

Berlin, 23. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz Chiassa: »Corriere« poroča iz Neaplja, da je neki tovorni parnik včeraj ponoči zapustil skrivnostno z ugaslimi lučmi pristanišče. Neapeljski pristaniški poveljnik je ukazal zasledovati ladjo. Neka torpedovka je prisilila ladjo, da se je vrnila. Potnike so prišli, med njimi tudi neko inozemsko dvojico, ki je kupila blago ladje.

Občinska zastopstva v Tridentu in Roveretu razpuščena.

Dunaj, 22. maja. Vlada je razpustila občinska zastopa dveh glavnih italijanskih južnotirolskih mest, Tridenta in Rovereta. V prvem je imenovan za vladnega komisarja dosedanji župan in državni poslanec baron Malfatti, v Roveretu pa deželni poslanec odvetnik dr. Bertolini.

Vojnosovražno stališče rezervistov v Italiji.

Chiassa, 22. maja. V Veroni, Bergamu in Monzi je prišlo do velikih izgredov vpoklicanih rezervistov. V Bergamu se je spuntalo 600 rezervistov, ki niso hoteli iti v vojašnico. V Monzi so se rezervisti s psokami na vlado pridružili obhodu delavcev proti vojski.

Lugano, 22. maja. »Avanti« poroča množico odločnih manifestacij za nevtaliteteto iz raznih krajev. V mnogih krajih so celo rezervisti in vojniki padli na vojne hujskače in so jih potokli.

Italijanski visokošolci kot prostovoljci.

Lugano, 22. maja. Dijaki vseučilišč Ruma, Padove, Modene in Pavije so se vpisali v liste prostovoljcev, da se udeležijo vojske. Pričeli so že s strelskimi vajami.

Bombni napadi na železnice v Italiji.

Curib, 22. maja. »Neue Zürcher Nachrichten« poročajo: V vseh italijanskih mestih ljuto zasledujejo vse Nemce. Demonstracije so jako ljute. V Italiji vozi silovito veliko vojaških vlakov. Vsak vojak je dobil tri pare okovanih čevljev, volneno odejo, spodnjo jopico, spodnje hlače, nogovnice in volnene rokavice, vsled česar sklepajo, da vojska ne bo kratka. Tudi tretji poziv je skrbno opremljen. Svetilnikov ob Jadranskem morju več ne razsvetljujejo. Množe se napadi na železnice. Bomba je razpočila pri predoru blizu Florence. Ranila je strojnika. Pri Cantu v provinci Como so našli na tiru več bomb predno se je pripeljal neki vojaški vlak.

Člani prejšnjih francoskih dinastij smejo služiti v italijanski armadi.

Genf, 22. maja. »Herald« poroča iz Pariza: Predsednik republike je obvestil italijanskega poslanika, da dovoli služiti v italijanski armadi članom prejšnjih francoskih vladarskih rodbin.

Balkanske države in Italija.

Lugano, 22. maja. Neki ugledni balkanski politik je izjavil, da so bal-

kanski politiki izgubili vse simpatije do trojnega sporazuma, ker je izdal Balkancem ljube dežele Italiji. Tako Srbija kakor Grška nameravata ustanoviti zvezo proti Italiji in Rusiji.

Pogajanja rumunskega poslanika s Sonninom.

Berlin, 22. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: »Politiken« objavlja iz Londona: Rumunski poslanik v Rimu se je dolgo časa posvetoval z zunanjim ministrom Sonninom.

Mobilizacija švicarske armade.

Lausanne, 22. maja. Železniški promet na francosko-švicarski meji je zelo izpremenjen. Več rednih vlakov je ustavljenih. Mobilizacija švicarske armade je v polnem teku. Čuti se že občutno pomanjkanje delavnih moči in boje se velike draginje. Švicarsko prebivalstvo z napeto pozornostjo čaka na potek dogodkov.

Aretirani urednik »Concordie«.

Chiasso, 21. maja. Včeraj je zaprla rimska policija urednika Nemcem prijaznega lista »Concordia«, Maruccija. Dolže ga, da je širil vojaške novice.

Prostovoljni čolni v italijanski mornarici.

Rim, 21. maja. Po odredbi mornariškega ministra so nastopili danes službo člani vseh korporacij motornih čolnov.

Avstrijski Italijani, ki obsojajo koncesije Italiji.

Gorica, 22. maja. (Kor. urad.) »L' Eco del Litorale« piše glede postopanja Italije sledeče: Grof Andrassy je nedavno v ogrski poslanski zbornici izrekel pomenljive besede: Če bi bila vojna neizogibna, bomo znali storiti svojo dolžnost. To pravimo tudi mi, v popolni zavesti, da je monarhija storila vse mogoče, da bi si ohranila zavezniško prijateljstvo Italije. Mi smo celo mnenja, da je šla monarhija pri dovoljevanju koncesij predaleč, kajti plebiscit avstrijskih Italijanov bi nikoli ne pritrdil odstopu ozemlja, ki ga je monarhija prostovoljno ponudila.

Sv. oče ostane v Rimu.

Zeneva, 22. maja. Iz Rima poročajo: Sv. oče se je končno odločil, da ostane v Rimu. Italijanska vlada dosedaj še ni ugovarjala, da bi avstrijska in nemška vatikanska poslanika ne smela ostati v Rimu.

× × ×

ZELENA KNJIGA ITALIJANSKE VLADE.

Zelena knjiga, ki jo je izdala italijanska vlada, da z njo skuša opravičiti svoje postopanje, obsega diplomatske listine, ki sta jih izmenjavali Avstrija in Italija. O pogajanjih, ki jih je Italija imela s trojnimi sporazumom, zelena knjiga molči.

Pričenja se zelena knjiga z brzovojko Sonnino, ki opozarja italijanskega poslanika na Dunaju Avarno, naj sporoči avstro-ogrskega ministru grofu Berchtoldu, da avstrijsko prodiranje v Srbijo pomeni dogodek, o katerem govori člen 7. trozvezne pogodbe.

Ta člen obvezuje avstrijsko vlado, da se sporazume prej z Italijo, katera ima pravico do kompenzacije, četudi Avstrija kako ozemlje le začasno zasede. Cesarska in kraljeva vlada bi nas morala prej vprašati in se z nami sporazumeti, predno je dala svoji armadi povelje prekoračiti srbsko mejo. Pri tej priliki in da bolj raztolmačimo naše stališče, moramo cesarsko in kraljevo vlado spomniti na to, da nas je ona, opiraje se ravno na ta člen 7. med našo vojsko s Turčijo ovirala pri raznih vojaških operacijah, ki bi bile gotovo skrajšale vojsko. Italija ima interes prve vrste, da ostane neodvisnost Srbije popolnoma nedotaknjena, tudi politično in gospodarsko.

Italija zahtevala že decembra Trident in Trst.

Vojvoda Avarna je sporočil nato dne 12. decembra, da je naznanil to dunajski vladi, da pa je grof Berchtold odgovoril, da vojska s Srbijo ni napad, ampak obramba ter je iz tega sklepal, da s tem ni dan položaj, da bi se dogovarjali z Italijo.

Dne 14. decembra sporoča Avarna, da se je nemškemu poslaniku na Dunaju na podlagi navodil iz Berlina posrečilo, da pregovori Berchtolda, da se dogovarja. Dne 20. decembra je naznanil grof Berchtold vojvodi Avarna, da je voljan dogovarjati se o kompenzacijah. Isti dan je Sonnino izjavil knez Bülow, da je došel v Rim, da izboljša dobro razmerje in odnosi med Italijo in Nemčijo. Italija ima vsekakor pravico s svojo željo, razpravljati o kompenzacijah, ki se bodo dovolile, kakor hitro doseže Avstrija kake gotove uspehe. Sonnino je odgovoril, da bi bila Italija za nevtalnost, če bi mogla doseči zadostitev nekaterih svojih narodnih aspiracij.

ve in slavili Salandro, Italijo in vojsko. Videle so se zastave vseh držav trojnega sporazuma in zastavi Trsta in Tridenta. Na prsih so nosili demonstranti zeleno-belo-rdeče trakove, osobito ženske. Kričali so tako, da so bili vsi hripavi. Pred hotelom Peppino Garibaldi se je vršila viharna demonstracija. Vse trgovine so bile zaprte. V izprehodu je korakalo veliko Angležev, Francozov, Rusov, Srbov, mož in žen, ki so jih navdušeno slavili. Tudi poslancev je bilo veliko med demonstranti. Ko se je peljal Sonnino s svojim avtomobilom mimo, so mu priredili burne ovacije. Do polnoči so močno stražili konzulate in poslaništva Avstro-Ogrske, Nemčije in Turčije. Tudi v drugih mestih so prirejali burne demonstracije. Urednika Nemcem prijaznega lista Maruccija so zaprli, ker je baje širil vojaška poročila.

Za koalicijsko vlado.

Berlin, 22. maja. »Vossische Zeitung« poroča iz Lugana: »Corriere« nujno zahteva, naj se pomnoži ministrstvo z demokracijo, ker vlada zdaj diktatorično.

Organiziranje vojne pomoči.

V Italiji zelo hitro organizirajo strelniško službo. Društvo »Dante Alighieri« naleplja povsod lepake, ki pozivajo ljudi, naj ustanovljajo krajne odbore »Rdečega križa«. Povsod zbirajo prispevke, namenjene beguncem in rodbinam vpoklicanih vojakov. Cene obvezam in zdravilom so močno poskočile.

Ves železniški promet med Avstrijo in Italijo ustavljen.

Inomost, 24. maja. Ves železniški promet med Avstrijo in Italijo je ustavljen. Avstrijski konzuli so došli na švicarska tla.

Nemški poslanik zapustil Rim obenem z avstro-ogrskim poslanikom.

Berlin, 23. maja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Italijanska vlada je dala danes po svojem poslaniku vojvodi Avarna avstro-ogrski vladi izjaviti, da se nahaja Italija od polnoči v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko. Italijanska vlada je s tem iztrže zvitim napadom proti donavski monarhiji brez pravice in vzroka raztrgala tudi zvezo z Nemčijo. Pogodbeno zvestobno razmerje med Avstro-Ogrsko in nemško državo, katero je orožno bratstvo še tesneje sklenilo, je ostalo po odpadu tretjega zveznega tovariša in njegovem prehodu v tabor njenih sovražnikov nedotaknjeno. Nemški poslanik knez Bülow je dobil zato naročilo, da zapusti Rim obenem z avstro-ogrskim poslanikom baronom pl. Macchio.

Odhod nemških diplomatov iz Rima.

Rim, 24. maja. (Kor. urad.) Včeraj popoldne je zahteval poslaniški svetnik pl. Hindenburg na konsulti polne listine za poslanika kneza Bülowa. Knez Bülow, poslaniško osebje, bavarski poslanik na Kvirinalu kakor tudi pruski in bavarski poslanik pri Vatikanu so zvečer zapustili Rim.

Protivojne demonstracije na Italijanskem. Zapuščene Benetke.

Rim, 23. maja. (Kor. urad.) »Avanti« prinaša radi cenzure najbrže zadnji seznamek 81 krajev v Italiji, kjer so se še v zadnjih dneh vršile javne demonstracije proti vojni. Isti list poroča iz Benetk, da ima mesto občutno škodo radi odhoda znatne avstro-ogrške in nemške kolonije in razen tega težko škodo zaradi odpotovanja številnih meščanskih in aristokratskih družin, ki že odhajajo. Mesto postaja vedno žalostnejše, kajti tudi gostilne, prodajalne in industrije so prisiljene, da zapro svoje obrate. Že pred izbruhom vojne vlada globoka želja, da bi nesreča kmalu prešla.

Obsedni stan v Italiji.

Rim, 23. maja. (Kor. urad.) Glasom vesti iz zasebnega vira je proglašen obsedni stan v pokrajinah Sondrio, Brescia, Verona, Vicenza, Belluno, Videm (Udine), Benetke, Treviso, Padua, Ferrara in Mantua ter na otokih in občinah ob adrijski obali, kakor tudi v vseh trdnjavah, ki jih vojni in mornariški minister spoznata sposobnim za brambo.

Demonstracije proti vojski v Italiji prenehale.

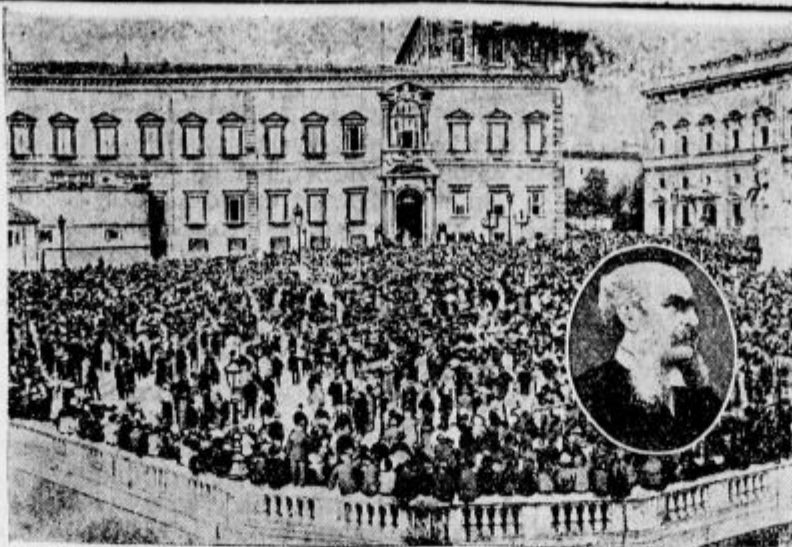
Laške vojaške oblasti so po celi Italiji na podlagi vojnega stanja prepovedale vse protestne izjave proti vojski.

× × ×

Vojaške priprave v Lugano.

Lugano, 23. maja. Uradni razglas določa, naj se vsi upokojeni mornariški častniki pripravijo, da se na poziv takoj predstavijo bližnjemu vojaškemu poveljstvu, kjer jih preiščejo, če so sposobni za vojaško službo.

Chiaso, 23. maja. S kraljevim dekretom so pozvali pod orožje tretji poziv rezervnikov, in sicer letnike 1888—1895. Upravo državnih železnic so obvestili, da švicarske železnice ne sprejemajo nobenih v Italijo namenjenih tovorov. Kraljev dekret razveljavlja člena 211 in 243 postavbe glede na trgo-

Množica pred italijanskim parlamentom 20. maja. Na desni predsed. Marcora.

vinsko mornarico. Vlada zato lahko zdaj zapleni nemške in avstrijske ladje, ki se po izbruhu vojske nahajajo v italijanskih pristaniščih. Pred pristaniščem v Genovi križarita francoski bojni ladji »Ernest Renaut« in »André Chenier«, da zabranita štirim ladjam izhod iz pristanišča.

Italijani se boje vohunov.

Lugano, 23. maja. »Corriere della Sera« poroča: V raznih mestih so priredili izgrede proti takim tujcem, o katerih sumijo, da so vohuni. V Bariju bi bili skoraj ubili nekega francoskega duhovnika, ki si je ogledaval cerkve in palače.

Italijanski vojno poročevalski urad. Italijanska armada brez vojnih poročevalcev.

Od italijanske meje, 23. maja. Vlada in generalni štab sta že uredila vojno poročanje. Vse instance nasprotujejo, da bi vojni poročevalci v glavnem stanu zasledovali vojne dogodke, pač pa bo vojaška oblast po vzoru drugih držav ustanovila vojni poročevalski urad. V glavnem stanu ne bo nobenega časnika.

Italijanski begunci.

St. Galen, 24. maja. Včeraj je 20 alpskih lovcev v polni opremi prestopilo švicarsko mejo, da jih tam internirajo. Čez prelaz Muretto že več dni beže Italijani z ženami in otroci v Engadin.

Italijanski transporti na Francosko.

Lugano, 21. maja. Poročevalec »Telegraphen-Union« poroča iz Aoste, da so šli prejšnjo noč transporti pehotnih polkov turinske garnizije skozi tunel Mont Cenis pri Bardovecchia čez laško-francosko mejo. Italijanske oblasti so zelo obširno zapre železniški nasip, da kolikor možno priprejajo to dejstvo. Druga poročila pripovedujejo tudi, da je osební in blagovni promet na tej progi od včeraj skoro popolnoma ustavljen tako, da je soditi, da se transporti čet že vrše.

»Kralj« po milosti revolucionarjev.

Rim, 21. maja. »Münch. N. N.« prinašajo značilno sliko, ki dobro osvetljuje politično razmerje med kraljem in republikanci. List piše:

»Petkov dopoldan je minil v skrbi polnem pričakovanju. Vlada ima sedaj prosto roko. Nosi pa jo v vojni politiki samo revolucionarna skupina, kateri se je zapisala. Kralj poslušal svetovalce, ki so ga prepričali, da se je dinastija dvignila samo v zvezi z revolucionarnimi silami in da se da samo s trozvezo vzdržati; prestala je še vsak poraz na bojiščih, ne prenese pa sunka od znotraj.«

Barzilai.

Rim, 21. maja. Tudi najbolj intimni krogi Salandra so vsled vesti, da je kralj sprejel, da vstopi Barzilai v kabinet Salandre, presenečeni. Barzilai je največji sovražnik Avstrije, ki je imel že neštene hujške govore proti trozvezi. Nekemu starejšemu gosposu na čast, ki je 1910. praznoval 25. letnico, odkar je poslanec, je Barzilai priredil banket, kateremu je predsedoval tedanji rimski župan Nathan, sam

pa je govoril hujskajoči govor, v katerem je rekel, da je Trst hči skupne rimske matere.

Giolitti — predsednik Italijanske republike.

Basel, 21. t. m. Genueški »Handelsblatt« poroča, da bo, če se konča vojska za Italijo neugodno, Giolitti prvi predsednik Italijanske republike.

× × ×

Sveti oče.

Rotterdam, 23. maja. Iz Rima se poroča: Sveti oče je radi dogodkov zadnjih dni zelo pobit, ker se ni posrečilo, da bi se bil ohranil mir.

Enciklika sv. Očeta.

Rim, 23. maja. Sveti Oče papež Benedikt XV. je izdal encliko, ki razpravlja o pogajanjih med Avstrijo in Italijo.

× × ×

Rumunija ostane nevtralna.

Bukarešt, 23. maja. V včerajšnjem ministrskem svetu so se posvetovali o želji Rusije, da bi napadla Rumunija Avstrijo. Ponudbo Rusije so odločno odklonili in sklenili, da ostane Rumunija strogo nevtralna.

× × ×

Srbija ostane v defenzivi.

Sofija, 23. maja. Rusija pritiska na Srbijo, da popusti svojo defenzivo in da naj napade Avstrijo. Srbija je odklonila zahtevo Rusije.

× × ×

Grška proti Italiji.

Atene, 23. maja. Grška je izjavila: Če nastopi Italija pred Dardanelami, zapusti Grška svoje nevtralnost stališče in se pridruži osrednjima državam.

× × ×

Naši podmorski čolni v Sredozemskem morju.

Rim, 23. Po poročilih, ki so došla iz Londona in iz Newyorka, sodi angleška admiraliteta, da nameravata Nemčija in Avstrija s podmorskimi čolnimi blokirati Sredozemsko morje da Gibraltarja. Angleška admiraliteta je za lov na podmorske čolne vse potrebno ukrenila.

× × ×

Nemški general o nadepolnem poteku vojne.

Berlin, 23. maja. (Kor. urad.) V »Lokalanzeigerju« preiskuje general Blume vpliv Italije na nadaljnji potek vojne. General poudarja, da nikjer ne stoji noben sovražnik vojak na nemških tleh in opozarja, kako v Galiciji avstro-ogrške in nemške armade podé pred seboj globoko omajano rusko vojsko, ki bo najbrže še enkrat poizkusila z odporom. Ako bo, česar se smemo zaupljivo nadjeti, tudi potem podlegla, potem bo sila ruske države, in sicer ne samo vojaška sila za čas vojne končnoveljavno zlomljena. Glede Italije pravi general Blume: Nemogoče se je zdelo doslej, da bi kaka država iz golega upanja na dobiček padla v skušnjavo, da se pridruži sovražnikom, da bi to storila država, ki je bila trideset let sem zvezni tovariš Nemčije in Avstro-Ogrske in ki je

iz te zveze črpala le dobiček, ne da bi ji kdaj doprinesla žrtev. Dobro, zaključuje general Blume, sedaj velja torej borba še eni nadaljnji velesili, kajti sovražnik Avstro-Ogrske je tudi naš sovražnik. Niti od daleč ne mislimo na to, da bi malodušno gledali v bodočnost, nemški narod se bo marveč pod vodstvom cesarja, ki je ravno tako junaški, kakor miroljuben, še silneje dvignil.

Bodite brez skrbi!

Pismo slovenskega topničarja z italijanskega bojišča.

Slovenski topničar, ki se bori za čast domovine proti izdajškemu Italijanu, piše svoji sestri

Ljuba sestra! Smo se že začeli! In veš, kaj so Italijani proti nam poslali? Nekaj dimnikarjev, to je zamorcev iz Afrike. Ti divjaki so nas naskočili, a nagnali smo jih tako, da včera in danes niti na spregled ni nobenega več. S to črno svojatjo nas Italijani pač ne bodo! Nam se je zdelo, kakor da bi gledali kak cirkus in smo se na ves glas smejali, ko smo jih nagnali. Pri nas sta dva moža malo opraskana, črnici so pa pustili pet mrtvih na mestu, ostale so pa vlekli s seboj. Imeli so precejšnje izgube. Zdaj rečem samo to: Naprej do zmage! Polentar si bo zapomnil, kdaj je stegnil roko po naši zemlji. Rusi nas že poznajo, sedaj bomo pa še Italijanu pokazali, kaj zna Avstrijec, ko brani svojo drago domovino. Bodite brez skrbi: branili vas bomo do zadnje kaplje krvi. Bog in sreča junaška! Tvoj brat Joško.

Leta 1866. na laških bojiščih.

Bilo je leta 1866., ko so naši očetje marširali po beneških in lombardskih ravninah ter pričakovali boja s Pijemontezi. Naša Avstrija je bila takrat od dveh strani zapletena v vojsko. Na severu močna Prusija, dotedanja zaveznica, na jugu pa lo-kavi Lah.

Naša armada pa je tedaj vsa skupaj štela komaj 450.000 mož. Od teh smo jih vrgli 300.000 mož proti Prusom in za Lahe jih je ostalo le 150.000. Generalni štab je bil popolnoma prepričan, da s to armado proti Lahom ne opravimo nič. Načrt je bil, da se naši branijo, če mogoče, toliko časa, da pride vojska s severa na pomoč. Vendar se je zgodilo nasprotno.

Laška vojska je štela 250.000 mož. Ker pa je naših 75.000 mož moralo biti za posadko in trdnjavah, je nadvojvoda Albreht peljal le ostalih 75.000 mož proti 250.000 Lahom.

Kakor vsi večji vojskovodje, se tudi nadvojvoda Albreht ni zadovoljil z brambo, ampak je hotel sam prvi udariti. Tako spretno je manevriral in vodil svojo armado, da je laški generalni štab mislil, da so naši še nad Verono, ko je laška vojska prekoračila Mincio. Naši pa so stali že na levem laškem krilu in udarili v bok. Lahi so na večer 24. junija zopet bežali čez Mincio.

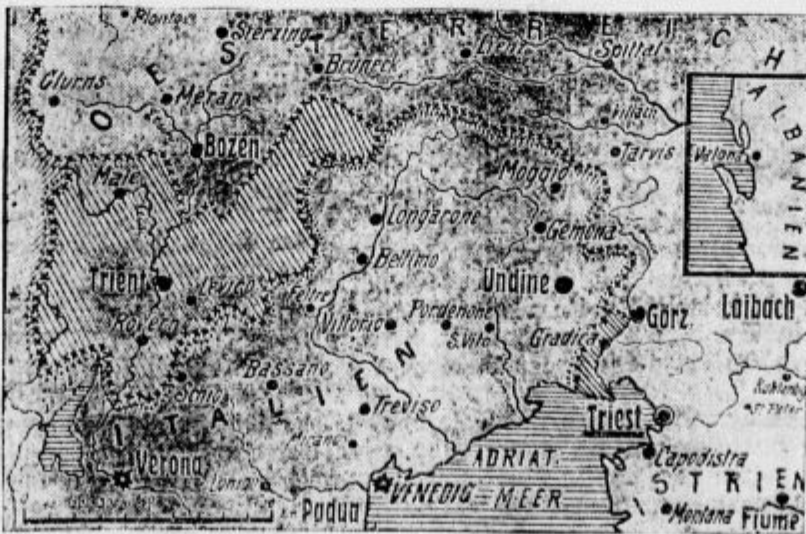
Ker so se bitke na severnem bojišču tako nesrečno vršile, je morala vojska z Laškega hiteti na sever. Ostal je za obrambo Soče le en kor, ki se je v zvezi s trdnjavami toliko časa ustavljal 250.000 Lahom, dokler s severa zopet ni došla pomoč. V južnih Tirolah je Kuhn z 12.000 možmi odbil napade 35.000 Garibaldincev. Isto razmerje je bilo na morju, kjer so naše lesene škafle premagale laške močne in številne oklopne ladje.

Tako je šibkejša, a junaška vojska naša, večinoma hrvaški in slovenski junaki, premagala sovražnika.

Spomini naših slavnih očetov nam pravijo, da sinovi ne bomo zaostali za njimi.

Vojaška moč Italije.

Že nekaj let vlada v italijanskem javnem mnenju neke vrste mrzlica, ki ji pravimo oboroževanje. Že predlansko jesen si je upal vojni minister zahtevati lepo število milijonov. In zbornica je bila teh misli, da mora Italija bolj nego doslej skrbeti za ohranitev in okrepitev svoje oborožene sile. Vojna napoved Avstrije Srbiji in razvoj evropske vojne je temu nazoru dajal novega ognja in želja po oboroževanju je postala tako splošna in priljubljena, kakor že desetletja ne. Rodilo se je neko bojno navdušenje, ki so ga posebno netili radikalci, širilo se je vedno bolj, da se je zunaj Italije skoro mislilo, da bo Italija kmalu dejansko posegla v evropsko vojno. Le majhen del italijanskih politikov je mislil na vojsko ali na grožnjo dosedanji zaveznici, ampak hoteli so, da bi imela dobro oborožena Italija sploh v evropskem konfliktu in posebno pri mirovnih sklepih večjo veljavo. Zmagala je bojna stranka in italijansko orožje grozi Avstriji.

Zemljevid kaže (črtano) ozemlje, ki ga je hotela Avstrija odstopiti Italiji.

Italija vstopa v svetovno vojsko dobro pripravljena in dobro oborožena in nič bi ne bilo bolj nevarnega kakor pa podcenjevati moč tega novega nasprotnika. Četudi nečemo s tem reči, da nas naš »bivši zaveznik« navdaja s strahom in grozo. Videli smo vendar, da nevarnost raste in prihaja. Pripravili smo se, kakor se je tudi Italija pripravila.

Italija ima pod orožjem:

V prvi liniji: 96 pešpolkov po tri bataljone; v drugi liniji: 50 polkov mobilne milice (rezerve) po tri bataljone; v tretji liniji: okoli 200 bataljonov teritorialne milice (deželne brambe).

Iz izbranega moštva cele dežele je sestavljenih 12 polkov bersaglierov po tri bataljone. Vsak teh polkov ima kot četrti bataljon kolesarski bataljon. Poleg tega ima 8 polkov alpinov (planincev), ki štejejo 26 bataljonov prve, 38 bataljonov druge in 26 bataljonov tretje linije.

V konjenici je 26 polkov po 5 skadronov prve in 28 skadronov druge linije.

Artiljerija je 12 zbornih artiljerijskih polkov po 6 baterij; 24 divizijskih artiljerijskih polkov po 5 baterij prve, in 50 baterij druge linije. Tako ima armadni zbor 2 divizij 96 topov in armadni zbor po 3 divizije pa 126 topov. Jezdečke artiljerije je 8 baterij po 4 topove. Težke artiljerije je 14 havbičnih baterij prve in druge linije. Gorske artiljerije je 26 baterij po 6 topov prve in 26 baterij po 6 topov druge linije. Trdnjavska artiljerija je 10 polkov s 100 trdnjanskimi stotnjami. Tehničnih čet ima prva linija 24 saperskih bataljonov, 12 brzojavnih stotnij, 8 pontonskih stotnij s celo mostovsko opravilo, 2 lagunski kompaniji v Benetkah, 8 minerskih stotnij, 2 železniške in še nekaj stotnij za zračno brodovje in foto-električne naprave. Druga linija ima 18 saperskih, 10 brzojavnih, 4 pionirskih, 1 lagunski, 9 minerskih, 8 železničarskih stotnij in avtomobilni oddelek. Tretja linija ima 30 saperskih stotnij.

Carabinieri reali (orožniki) so sestavni del armade. V vojni sodelujejo pri mobilizaciji in varstvu meje; tvorijo infanterijsko brigado po 3 bataljone in 2 skadrona, skupno 23.000 mož. Finančna straža, ki je v vojni pod vojaškim poveljstvom, šteje 22 bataljonov po 3 do 6 stotnij. Za obmejno stražo rabijo tudi državne gozdarje.

Po celi Italiji so raztreseni kolesarji in avtomobili. V vsakem večjem kraju je po več oddelkov. Ostalih prostovoljcev, ki so zbrani iz vojaščne prostih oseb, je bilo lanske leto 23 dijaških bataljonov, 13 prostovoljnih kavalerijskih oddelkov, 9 prostovoljnih alpinov in 1 lagunari — bataljon.

Mobilizirana vojska šteje okoli 1 milijon moštva, ki se z novimi vpoklici lahko podvoji. Mobilizacija je bila končana že 15. maja, ker so tedaj poklicali tudi najstarejše letnike milice. Zelo ugodno je bilo za mobilizacijo razdelitev po večjih mestih Zg. Italije, goste železnice in izvrstna mejna bramba alpinov.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Boji v Galiciji. — Pri Kjelcah ujeli 6330 Rusov.

Dunaj, 24. maja. Uradno se poroča: Splošen položaj je v celoti neizpremenjen. Boji v srednji Galiciji trajajo dalje. V bojih zadnjih dni na gorovju pri Kjelcah smo skupno ujeli 30 častnikov in 6300 mož.

Namesnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. maja. Veliki glavni stan: Položaj je neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO POTRBUJE USPEHE V GALICIJI.

Petrograd, 21. maja. Generalni štab poroča: 18. maja se je nadaljeval boj na levem bregu Visle južno od Pilice in na gališki fronti z vedno rastočo silovitostjo. Na tej fronti smo odkrili nove nemške čete, ki so prvič tja dospale. Na levem bregu Visle, zahodno od Ilže, Opatova in Koprzywnice kakor tudi ob izlivu Sana v Vislo do blizu Niska so naše čete uspešno zavrnile sovražnika. Ta dan smo na tem prostoru ujeli 4000 mož. Velikim sovražnim četam, ki so po ljutih bojih prekorčile San, se je posrečilo razprostriti se med Jaroslavom, Radawo in Sieniawo. V ozemlju med Przemyslom in Jaroslavom smo nekoliko pritiskali na sovražnika na obeh bregovih Sana. Sovražno zračno brodovje je metalo bombe na Przemysl,

proti kateremu je sovražnik tudi poizkušal tisoč raznih drugih podjetij. Južnovzhodno Przemysla so bili ljuti napadi, ki so se vršili s posebno trdovratno silovitostjo v odseku Lutkow, Satwiegi (15 km severno od Sambora) in reki Strwiaz, kjer se je sovražniku z velikanskimi žrtvami posrečilo vzeti več naših naprej potisnjenih jarkov. Na fronti Drohobycz — Stry — Dolma smo tudi danes odbili več silovitih napadov z ogromnimi izgubami za sovražnika. Južnovzhodno od Kolomeje se je boj na obeh bregovih Pruta v noči od 18. na 19. nadaljeval za nas ugodno.

Okoli Szawle gonijo naše čete še vedno na široki fronti nazaj. Ujeli smo več sto mož. Sovražnik se je trdovratno upiral pri vasi Kuršany, kjer je boj dne 19. še trajal. N ostali fronti samo majhne praske. (Rusi morajo v celoti priznati naš uspeh v Galiciji in južni Poljski. Z napovedjo velikega števila ujetnikov zakrivajo le svoje velike izgube moštva in materijala. Op ur.)

RUSKO URADNO POROČILO.

»Münchener Neueste Nachrichten« poročajo:

Petrograd, 22. maja. Veliki generalni štab naznanja: Dne 19. maja so se polastile naše čete sovražne postojanke pri vasi Kuršany. Tam so vjele več sto sovražnikov in zaplenile strojne puške. Zapadno od Šavle se sovražnik na precejšnji črti umika. V okolici Rossinje se je sovražnik nekoliko ojačil. Deloma je prekorčil Dubisso.

Na levem bregu Visle potiskamo še vedno sovražnika z uspehom v okolici južno od železnice Radom-Kielce. Vrgli smo ga že od Opatova na črti Slupianov-Lagov.

Na gališki fronti se je boj 10. maja z veliko silo nadaljeval. Med Vislo in Przemyslom se je sovražnik nekoliko razvil na desnem bregu Sana in v središču v okolici Sienave. Toda na obeh krilih, in sicer ob Visli med Tarnobrogom in Mlanovicami, kakor tudi proti Przemyslu pri Tuczepey smo dosegli važne uspehe. Na levem bregu Sana se vrše srditi boji.

Med Przemyslom in velikim močvirjem ob Dnjestru so siloviti sovražni napadi dosegli svoj višek. Sovražnik je imel posebno težke izgube pri svojih ponovnih poskusih, potisniti nazaj fronto med Hussakovim in Krukienicami.

V okolici Stryja so se 19. maja in zjutraj 20. maja vršili srditi boji, katerih izid še ni znan. Medtem pa smo severno od Bolekova pri Banji tekot večrajšnjega dneva vzeli zopet s srečnim protinapadom več jarkov, ki smo jih prejšnji večer izgubili.

Pri Kolomeji se sovražnik drži, ko je dobil ojačenja.

× × ×

KAKO V INOZEMSTVU LAŽEJO O NEMŠKIH IZGUBAH. — NAD MILIJON RUSOV UJETIH.

Berlin, 23. maja. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Iz velikega glavnega stana se nam piše: V inozemstvu se naše izgube v Ypernu, pri Arrasu in v Galiciji večinoma na nesmiseln način pretiravajo. Navajajo se številke izgub, ki bistveno, v enem slučaju celo za dvakrat presegajo število vojakov, ki jih na dotičnem mestu imamo sploh na razpolago. Na vsa ta lažnjiva poročila, ki jim namena ni treba daleč iskati in podrobneje razlagati, imamo samo en odgovor, to so naši izkazi izgub, ki se vodijo z nemško temeljitostjo in natančnostjo ter nudijo našemu ljudstvu jasn vpogled. Naši nasprotniki pa svoje izgube napram lastnemu ljudstvu skrivnostno zakrivajo. Preveč se plašijo resnice. Na Ruskem na primer se razširja vest, češ, da znašajo ruske skupne izgube samo okroglih 500.000 mož. V resnici pa se vodi v izkazih samo na Nemškem 5261 ujetih ruskih častnikov in 530.000 mož, v Avstro-Ogrski pa 1900 ujetih častnikov in 360.000 mož, skupaj torej 7161 častnikov in 890 tisoč mož. Dodati je še najmanj 140 tisoč ujetnikov iz zadnjih bojov, ki jih naša oblastva še niso prevzela, tako da presega število samo teh ruskih izgub že 1 milijon.

× × ×

RUSKA OJAČENJA. — PRED NOVO BITKO.

Berlin, 24. maja. »Lokalanzeiger« poroča iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana: Rusi vodijo nove močne sile iz zbirališč pri Ivangorodu, Varšavi in Lublinu k protinapadom. Posebno veliko čet prihaja čez Ivangorod.

Ojačane armade zaveznikov čakajo v dobrih postojankah na sovražnika. Operacije so vedno večje in živahnije. Vse kaže, da stojimo pred novo veliko bitko.

× × ×

PRZEMYSL.

Dunaj, 24. maja. Roda Roda brzojavlja »N. Fr. Presse«: Zakaj skušajo Rusi držati Przemysl? Pač le iz prestižnih vzrokov. Vojaških motivov skoro ne bo, ker so si Rusi morali pustiti dopasti, da so zavezniki prekorčili črto San, katero se razmeroma lahko brani. Mi smo v posesti vseh mostnih utrd. Sedaj gre ruska fronta od Przemysla že vspešno s cesto Przemysl-Lvov. Z ozirom na ta položaj ob Sanu pač ni morda obramba Przemysla po Rusih nobene operative važnosti. Naše prodiranje lahko in tudi bo Przemysl obkolilo. Ruska artiljerija v Przemyslu je brezdvomno zelo močna. Od našega materijala so v trdnjavi k večjemu še tisti stari topovi iz l. 1861., ki so bili določeni v noči na 22. marca, da odbijejo zadnje ruske napade. Celo poročila ruskega generalnega štaba navajajo le 136 nepoškodovanih topov, med tem ko jih je Kusmanek razstrelil okoli 900 — vendar so tudi ti podatki pretirani. Ruski pas utrd gre tam kakor naš svoječasno. Med drugim obleganjem Przemysla so Rusi napravili velik obroč poljskih utrdb okoli našega utrdbenega pasa, da so lahko čakali na predajo Przemysla vsled lakote s kolikor mogoče malimi četami. Ta obroč so Rusi sedaj izpraznili. Živil v trdnjavi je dovolj, ker so se Rusi pravočasno preskrbeli. Na nadaljnji dovoz pa ni misliti, ker je cesta in železnica v Lvov — edina zveza — že v naši ognjeni črti.

300 m PRED UTRDBAMI PRZEMYSLA.

Budimpešta, 24. maja. »Budapesti Hirlap« poroča o napadu na Przemysl sledeče: Dne 16. t. m. se je pričel napad na utrdbe Lipnik Pralkovics. Napadale so čete generalnega majorja Schneiderja, vse ostale čete so pa nadaljevale obkoljevalne manevre. Granate so padale kakor toča, nato je nastopila pehota v rojnih vrstah, nakar se je zakopala ob hribu. V 12urnih bojih so se približali utrdbi na 300 m, ker bi pa nadaljnji naskok zahteval preveč žrtev, so se vnovič zakopale in čakajo sedaj, da bodo naši težki topovi utrdbe uničili, nakar bo sledil naskok.

Padeč Przemysla je vsak čas pričakovati.

× × ×

IZJAVA BOROJEVIČA.

Vojni poročevalec Adelt je imel razgovor z generalom Borojevičem, ki je izjavil: »Na celi fronti dobro napredujemo, čeprav ne tako hitro, kakor začetkom, ker ureditev dovoza in pa skrbna priprava za nadaljnje operacije zahteva časa. Przemysl nas pri tem ne bo zadrževal, če tudi se bo zavzete utrdbe še nekoliko zavleklo, ker je treba najprej spraviti tja težko artiljerijo. To ne bo imelo nobenega upliva na potek ostalih dogodkov.

× × ×

ZASLEDOVANJE RUSOV Z AVTOMOBILI.

Homona, 23. maja. Po zavzetju Sanki in Liska so naše čete zasledovale Ruse v avtomobilih. V najkrajšem času je drdralo po cestah nad 500 velikih avtomobilov, vsak s 100 vojak. Ko so pridržili na določeno mesto, so vojaki izstopili in takoj posegli v boj, avtomobili so pa hiteli zopet po druge vojaške.

× × ×

VELIKA EKSPLOZIJA V PETROGRADU — DELO REVOLUCIONARCEV. — 1500 DELAVCEV PONESREČENIH.

Stockholm, 22. maja. Listi poročajo, da so provzročili strašno eksplozijo v Petrogradu revolucionarne stranke. Škoda je ogromna. Ponesrečenih je 1500 delavcev.

× × ×

POVELJNIK RUSKEGA VZHODNO-MORSKEGA BRODOVJA UMR.

Petrograd, 21. maja. (Petr. brz. ag.) Poveljnik baltijskega brodogoja admiral v. Essen je včeraj umrl v hospitalu v Revalu na vnetju pljuč.

NOVA PAROPLOVNA ZVEZA NEW YORK—ARHANGELSK.

New York, 20. maja. Otvorila se je nova paroplovna zveza med New Yorkom in Arhangelskim ter je prvi parnik danes odplul. Sledili mu bodo parniki dne 20. junija, 20. avgusta itd. Nova črta je namenjena edino le za prevoz vojnega gradiva.

Boji na Kavkazu.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 21. maja. Generalni štab poroča dne 18. maja. O okolici Olty so naši odelki prodrli nekoliko proti jugu in so zasedli višine Čakizibaba in Kodjet. V smeri na Melazghert so imele na-

še prednje straže brezpomembne spopade s Turki pri vasi Kop zahodno Melazgherta. V okolici Wana smo Turke pregnali iz višine Khinktur v smeri na Delar. Druge nobene izpremembe.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Odbiti francoski in angleški napadi.

Berlin, 24. maja. Veliki glavni stan: Več ponočnih angleških napadov med Neuve Chapelle in Givenchy kakor tudi francoske napade na severnem pobočju višine Loretto pri Ablainu in severno ter južno od Neuville smo odbili s težkimi izgubami za sovražnika, ki je poleg tega izgubil 150 ujetnikov. Med rekama Maas in Mosel trajajo artiljerijski boji dalje. V gozdu Pretre so imeli Francozi pri ponovnem brezuspešnem napadu izgube.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Petek, 21. maja ob 3. uri popoldne, Severno od Yperna, vzhodno od Kanala, je sovražnik z nočjo napravil protinapad proti našim jarkom; najprvo se mu je posrečilo priti vanje, toda takoj smo ga pregnali s protinapadom. Pridobili smo na ozemlju preko svojih prvotnih postojank in smo ujeli 120 mož. Dalje južno so angleške čete nekoliko napredovale severno od La Basse. V Notre Dame de Lorette na fronti Souchez-Neuville-St. Naast je trajal celo noč artiljerijski boj. Na ostali fronti nič novega.

Zvečer ob 11. uri.

Dopolnjujoča poročila natančneje popisujejo poraz Nemcev v noči od 20. na 21. maja severno od Yperna. Ujetnikov je 150. Zaplenili smo več metalcev min. 150 mrtvih Nemcev. Vreme se je izboljšalo. Na južnih obronkih pri Notre Dame de Lorette so naše čete napadle s sijajnim uspehom. Vzele so nemške utrdbe La Blanche Boie, ki leže na edinem južnem konterfortu loretskega masiva, ki jih ima še sovražnik. Na tem kraju so nam nemške mine zabranile akcijo tako pri planoti in zahodno od Soucheja. Ves loretski masiv in njegovi konterforti, ki jih je sovražnik šest mesecev trdovratno branil, so sedaj v naših rokah. Vzeli smo tudi oni del Ablain-St. Lazaire, ki veže postojanke Blanche Boie s skrajnim severovzhodom vasi, kjer stoji še Nemci. V tej akciji smo ujeli 250 mož, med njimi nekaj častnikov in en top. Sovražnik je odgovarjal s silnim streljanjem, protinapada pa ni napravil. Na ostali fronti je bil dan miren.

Bitka pri Ypernu.

London, 23. maja. Angleški general French poroča: Operacije je zavrlo neugodno vreme. Kljub temu so Angleži vzhodno in južno od La Quinque Rue uspešno napredovali. Operacije so tvorile veliko bojov za močne točke za sovražno prvotno točko. Zasedli smo več navedenih točk.

Na Flanderskem padel general Lowry Cole.

Budimpešta, 24. maja. Iz Genfa brzojavljajo »Az Estuc«: V zadnjih bojih na Flanderskem je padel angleški general Lowry Cole.

Francoska zbornica odobrila dodatne vojne kredite.

London, 22. maja. (Kor. urad.) »Republicain« poroča iz Pariza: Zbornica poslanec je včeraj brez razprave dovolila dodatne kredite za računsko leto 1914., kakor jih je zahtevala vlada, in sicer za vojne namene 467,801.020 frankov (v tem 200 milijonov za topniški materijal, 252 milijonov 987.000 frankov za opremo vojnih taborišč), nadalje 21,530.000 za mornarico in 8,531.930 frankov za vojaško zasedenje Maroka. Zbornica je nadalje odobrila predlogo glede uvažanja letnih 120.000 ton zmrazjenega mesa za dobo pet let za prehranitev vojaštva, končno zakonsko predlogo, da se vladi otvori kredit v znesku 150 milijonov frankov ter ji s tem omogoči nakup žita za preskrbo civilnega prebivalstva.

Angleži napredujejo?

London, 23. maja. (Kor. urad.) Feldmaršal French poroča, da se je vršil dne 21. maja zvečer silen topniški boj severovzhodno od Festhumberta in da je bilo nekaj infanterijskih bojov. Angleži da so južno od La Quinque Rue nadalje napredovali.

Angleška spodnja zbornica.

London, 21. maja. (Kor. urad.) Na neko vprašanje, če bo vlada izbrane dardanejske voje ujetnike internirala na potniških ladjah, ker sovražnik potaplja neoborožene ladje, nadalje, če se bodo zaplenjeni nemški parniki porabili za potniško službo, je odgovoril Lloyd George, da se prvo ne namerava, drugo se pa že vrši. Na vprašanje glede irskega časopisja se ni odgovorilo. Po izjavi Asquitha o na-

Dne 14. januarja je izjavil Sonnino knezu Bülowu, da je trajno slovo z Avstrijo možno doseči le, če se popolnoma izloči irendentistična formula o Tridentu in Trstu. Knez Bülow je odgovoril, da bi Avstrija hotela rajša vojsko ko pa prepustiti Trst. Upa, da doseže, da se odstopi Trident, drugega pa nič!

Nato so se vršila pogajanja in dogovori dalje.

Avarna brzojavlja 22. februarja, da se ni vdajati zmoti, ker hoče Avstrija zadevo zavleči. Burian je voljan 9. marca razpravljati o odločitvi na podlagi člena 7. trozvezne pogodbe. Sonnino stavi kot predpogoj, da naj se vse odstopitve takoj izvrše, na kar pa Burian izjavi, da tega ne more sprejeti.

Bülow prevzame 20. marca nemško garancijo, da se bodo pogodbe glede odstopitve takoj po sklepu miru izvršile. Sonnino odgovarja, da je voljan dalje se pogajati, če Dunaj stavi konkretne predloge.

Zahteve in ponudbe.

Čez sedem dni zahteva Burian od Italije naslednje obveznosti:

1. Dobrohotno nevtralnost Italije v političnem in gospodarskem oziru za cel čas vojske.

2. Prosto roko Avstrije na Balkanu.

3. Italija se odpove nadaljnji škodnini.

4. Dogovor glede Albanije naj se podaljša.

Za to pa je Avstrija 2. aprila ponudila naslednje koncesije:

Odstopi se ozemlje Gardskega jezera, Roveret, Riva, Tione, izvzemši Madronna di Campiglio z okolico, dalje Trident in ozemlje od Borgio do Lavis.

Zahteve Italije.

Dne 8. aprila je Sonnino na avstrijsko zahtevo stavlil naslednje protizahteve:

1. Odstopitev južnih Tirol z vsemi ozemlji, ki so pripadala leta 1811. k staremu italijanskemu kraljestvu.

2. Poprava meje v korist Italije na njeni vzhodni strani, včevši Gorico in Gradiško; pri tem bi se končala meja ob morju med Tržičem in Trstom pri Nabrežini. Zraven bi spadal Tolmin, Bovec in Naborjet.

3. Mesto Trst z okolico, ki bi obsegala na severu Nabrežino in na jugu Koper in Pirano, postane avtonomna, neodvisna država. Avstrija se odreče vsej suvereniteti.

4. Avstrija odstopi Italiji otoke okrog Korčule.

5. Italija bo zgoraj imenovane pokrajine takoj zasedla. Trst in njegovo ozemlje Avstriji takoj zapuste.

6. Avstrija prizna popolno suvereniteto Italije nad Valono.

7. Avstrija se popolnoma odpove interesom v Albaniji.

8. Avstrija bo onim prebivalcem odstopljenih pokrajin, ki so bili iz vojaških ali političnih razlogov obsojeni, dala popolno amnestijo.

9. Italija bo plačala Avstriji 200 milijonov lir v zlatu.

10. Italija ohrani popolno nevtralnost napram Nemčiji in Avstriji tekom cele sedanje vojske.

11. Tekom cele sedanje vojske se odpove Italija, da bi se pozneje kdaj v svojo korist sklicevala na člen 7. in Avstrija se odpove istotako na to glede otočja Dodekanesos.

Od 2. do 3. aprila krožijo trdovratne vesti o avstrijsko-ruskem separatnem miru. Zato zahteva consulta takojšen odgovor. Vendar hoče Avstrija dati nadaljnje koncesije le v južnih Tirolah, noče pa o takojšnji odstopitvi nič slišati.

Avarna brzojavlja 2. aprila, da dunajska vlada zavlačuje le z brezpomembnimi diskusijami, ker ne veruje na to, da Italija resno misli na vojsko.

Italija odpove zvezno pogodbo.

Zato je Italija Avstriji podala odpoved zveze. Ta listina pravi, da je Italija dolžnosti zveze zvesto izpolnjevala, toda Avstrija je znano noto Srbiji podala, ne da bi Italijo prej vprašala ali poslušala njene nasvete glede zmernosti. S tem se je začela svetovna vojska, status quo na Balkanu moten in ustvarjen položaj, iz katerega edino le Avstrija lahko ima dobiček.

Ta kršitev zvezne dolžnosti je onemogočila tudi dobrohotno nevtralnost. Razum in čustvo sta izključila, da bi se mogel en zaveznik držati dobrohotne nevtralnosti, ko je drugi posegel po orožju, da doseže koristi in smotre, ki so življenjskim interesom njegovega partnerja diametralno nasprotni. Vendar se je Italija prizadevala, da zopet vpostavi prijateljske odnose med obema državama. Toda pogajanja niso dovedla do praktičnih uspehov. Vsled tega Italija na podlagi svoje dobre pravice naznanja, da ima od tega trenutka dalje popolno prostost ravnanja in izjavlja, da je njena pogodba z Avstro-Ogrsko ničeva in brez pomena.

To listino je vojvoda Avarna izročil 4. maja na Dunaju ministru Burianu.

× × ×

ITALIJANSKA MORNARICA.

»Več sabelj in manj peres« je naglašala uprava italijanske vojne mornarice vselej, kadar je zahtevala kaj novega od zbornice. Italijanska trgovina, tako so računali, mora biti močnejše zavarovana, kakor avstrijska, in sicer v razmerju 2:1. Tega načela ni nikdar noben italijanski mornariški minister tajil. Vredno in vedno so predstavljali »avstrijski strah«, kadar so utemeljevali zahteve italijanske mornarice. V zbornici in v časopisju so tudi vedno primerjali morskilo Italije z našo mornarico. Z agitacijo in s trudom prihranjenim denarjem prebivalstva so ustvarili brodogradnjo, ki predstavlja danes močno silo vsaj glede na število in z ozirom na velikost ladij. Koncem leta 1914. je obsegala italijanska vojna mornarica 4 bojne ladje s 30.000 tonami, 2 s 24.000 tonami, 3 po 22.700 ton in 17 bojnih ladij od 13.893 do 19.000 ton, 5 po 7000 ton, ladjo tretje vrste »Marco Polo« s 4850 tonami, nadalje 6 s 3300 do 3700 in 17 ladij 5. in 6. vrste po 800 do 1300 ton (med njimi 8 torpednih križark). Nadalje je 46 torpednih rušilcev, 96 torpedovk, 20 podmorskih čolnov, 33 pomožnih ladij in 36 pomožnih križark. Najstarejšo bojno ladjo »Dante Alighieri« so izpustili leta 1910. v morje; vse druge bojne ladje so zelo moderne. Oklopne križarke, izpustili so jih od leta 1895. do 1902 v morje, so zastarele. Med poizvedovalnimi križarkami so le 4 moderne, zastarele so tudi ladje 5. in 6. vrste. Moderni so večinoma torpedni rušilci in torpedovke. Razvoj italijanske mornarice ni enoten, a pripisuje se ji velika bojna moč. Mornarico so izurili šele dobro v zadnjih sedmih letih. Naša mornarica se italijanske ne boji, ker živi v njej duh tistega našega Tegetthoffa, ki je leta 1866. z veliko slabejšim brodogradjem pri Visu popolnoma premagal premočno laško brodogradnjo.

(Dalje pride.)

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v soboto 22. maja ob 6. uri 30 minut zvečer.)

Novi ruski napadi na osvojeno ozemlje odbiti. — Izjalovljeni sovražnikovi napadi proti Črnovicam. — Umikanje sovražnika pri Kielcah.

Dunaj. Uradno se razglša: V srednji Galiciji se bojujejo naprej. Po zveznih četah dozda osvojeno ozemlje se drži proti vsem ruskim protinapadom. Med počasi napredujočimi napadi se vsak dan pridobi prostor naprej.

Na črti ob reki Prut je splošno mirno. Pri Bojanu, vzhodno od Črnovic, se je izjalovil sovražni poizkus, da pride na južni breg, z močnimi izgubami za sovražnika.

V gorati pokrajini pri Kielcah se je sovražnik umaknil po trdovratnih bojih zopet v severovzhodni smeri nazaj.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v nedeljo 23. maja 1915 ob 4. uri 30 minut popoldne.)

Odbiti ruski napadi pri Jaroslavu in ob zgornjem Dnjestrju. — Preprečeni ruski prehod čez Prut. — Zopet 1800 Rusov ujetih.

Dunaj. Uradno se razglša: Splošen položaj se ni bistveno izpremenil.

Ruski napadi vzhodno od Jaroslava in ob zgornjem Dnjestrju so bili, kakor vselej dozda, odbiti z velikimi izgubami za sovražnika.

Ravnatoko se je izjalovil novi poizkus Rusov, ki so nameravali prekorčiti reko Prut pri Bojanu vzhodno od Črnovic.

V nekem boju v gorati pokrajini pri Kielcah je bilo ujetih 1800 sovražnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

× × ×

NEMSKO URADNO POROČILO.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v soboto 22. maja ob 6. uri 30 minut zvečer.)

Berlin. Wolffow urad. Veliki glavni stan:

En polk ruske konjenice uničen. — Odbiti ruski napadi.

Zahodno od Vindave pri šavdyniju je prišlo do bojev konjenice, med katerimi je bil en polk ruske usurske konjeniske brigade uničen.

Pri Šavlih in ob reki Dubici smo odbili posamezne ruske ponočne napade.

Število ujetnikov iz bojev vzhodno od Podubice je se zvišalo za 300.

Jugovzhodno bojišče.

Nobenih bistvenih izprememb.

Najvišje vojno vodstvo.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v soboto 22. maja ob 6. uri 30 minut zvečer.)

Berlin. Wolffow urad. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče.

Med cesto Estaires—La Basseé in Arrasom je prišlo do novih spopadov.

Jugovzhodno od Neuve-Chapelle smo odbili več angleških delnih napadov, ki so se vršili ob različnem času. Množico nebelopolnih Angležev smo pri tem ujeli. Dalje južno pri Givenchy se še bojujejo.

Francoski napadi, katere so včeraj napirali proti našim postojankam na višini Loreto, pri Ablainu in pri Neuville, so se zrušili po večini že v našem ognju.

Nadaljnji ponočni francoski sunek severno od Ablaina je dosegel naše jarke. Boj tam še ni končan.

Na ostali zahodni črti so se bili le artiljerijski boji na raznih mestih, posebno med rekama Maas in Mosel.

Jugovzhodno od Lille in v Argonih je uporabljal sovražnik mine s strupenimi plini.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin. Wolffow urad poroča iz velikega glavnega stana:

Jugovzhodno bojišče.

Zgodilo se ni nič novega.

Najvišje vojno vodstvo.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v nedeljo 23. maja 1915 ob 4. uri 30 minut popoldne.)

Berlin. Wolffow urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zahodno bojišče.

Pri Givenchy se bijejo se boji v bližini, ki se razvijajo ugodno za nas.

Bolj proti jugu od tam so bili odbiti francoski napadi ob cesti Bethune—Lens in na pobočju višine Loreto.

Tik severno pri Ablainu se je posrečilo sovražniku, da je z napadom, o katerem se je že poročalo, ponoči se ugnedil v malem delu naših najsrednejših jarkov.

Južno od Neuville smo z napadom pridobili nekaj prostora, ujeli smo 90 Francozov in osvojili 2 strojni puški.

Med rekama Maas in Mosel so se zopet bili luti artiljerijski boji.

Nek napad v gozdu Priester je bil odbit.

Najvišje vojno vodstvo.

(C. kr. korespondenčni urad izdal v nedeljo 23. maja 1915 ob 4. uri 30 minut popoldne.)

Berlin. Wolffow urad poroča iz velikega glavnega stana:

Vzhodno bojišče.

Rusko severno krilo premagano! — 2600 Rusov ujetih.

V pokrajini Szawle smo napadli rusko severno krilo in smo ga premagali. Plen 1600 ujetnikov in 7 strojnih pušk. Sovražni protisunkni ponoči so se izjalovili.

Ob Dubici so bili močni proti črti Missiuny—Zemigola naperjeni ruski nočni napadi odbiti. Pri nas je ostalo 1000 ujetnikov.

Tudi južno od Njemena se je izjalovil neki sovražni ponočni napad severno od Pilzswizki.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 20. maja. Generalni štab poroča: Pri Šavlih so se 17. in 18. t. m. vršili delni boji na fronti Rossijeny—Eiragola. Pri Eiragoli smo vzeli več sovražnih opirališč in zaplenili več strojnih pušk ter ujeli stotine sovražnikov. Nemški protinapad jugovzhodno od Rossienyja smo z velikimi izgubami za sovražnika odbili. Ob levem bregu Njemena so se vršili le spopadi. Ob fronti Nareva in Pilice vlada mir.

Bitka ob gornji Visli in na celi gališki fronti je trajala dalje in je dosegla 17. maja v mnogih krajih velikansko silovitost. Pri Opatowu smo mnoge oddelke sovražnika spravili v nered, ki so se nato hitro umaknili čez Ivanisko, od nas krepko zasledovani. Na fronti Tarnobrzeg—Rozwadov in ob spodnjem Sanu so se boji uspešno nadaljevali. Med Jaroslavom in Ležahovom se je sovražniku posrečilo ustati se na desnem bregu Sana.

Obstreljevanje Przemysla se vrši dalje. Med Przemyslom in velikimi močvirji smo odbili sovražne napade. Sovražnik je tam na vsak način hotel doseči uspehe. Po trdovratnih bojih smo vrgli Nemce iz strelskih jarkov, katere so dan poprej vzeli dvema našima bataljonoma. Na črti Drohobycz—Stryj—Dolina pošilja sovražnik kljub velikim izgubam še vedno čete proti našim postojankam.

Na več točkah smo podvzeli posrečene protinapade in ujeli na stotine sovražnikov. Ob Zgornji Bistrici in pri Deletynu ter Kolomeji je bil sovražnik miren, utrujen po neuspehih prejšnjih dni.

Najvišje vojno vodstvo.

Dnevne novice.

Razpis 2. avstrijskega vojnega posojila. Ponovno opozarjamo na razpis vojnega posojila, kateremu se obeta lep uspeh. S severnega bojišča dohajajo poročila o znameniti zmagi obeh zavezniških armad, ki bodo odločilno vplivala na nadaljni potek vojne, v domovini naj se pa sedaj ta zmagi dopolni s tem, da se čim največ podpiše vojnega posojila in tako omogoči državi, da vodi vsiljeni ji boj do zmagovitega konca. Enako kot v novembru 1914 so tudi sedaj izdane 5½%-ne državne zakladnice, pri katerih je na izraženo željo rok dospelosti določen na 10 let. — Kurz znaša 95:20%, tako da nosi vplačani kapital letno 6:23%. — Kakor pri prvem zajmu tudi pri drugem ni omejena vsota in ravno to naj bode bodrilo, da podpis posojila čim sijašeje izpade. Podpisovanje vojnega posojila je domoljubna dolžnost vsakogar, ki poseduje količjak lastnega premoženja in vsaka, tudi najmanjša vsota pripomore k večjemu uspehu. Kdor podpiše vojno posojilo, skrbi za dobrobit bratov, ki se nahajajo pred sovražnikom, in okrajša dobo vojske. Ne bodite strahopetni, ne boječi, ne skrivajte in ne zakopujte denarja. — Premoženje vsakega posameznika je odvisno od srečnega konca te vojske, vojna sama pa zopet odvisi od naše finančne moči. — Zato pa veljaj vsem državljanom klic: Podpišite vojno posojilo! enkrat. Pozdrav vsem Slovincem.

— **Ustavljeni promet ovojev v Trst in na Primorsko.** Celovski listi poročajo: Ustavljen je promet z ovoji v Trst in na Primorsko.

— **Umrla je v Globokem pri Brezicah učiteljica gospodična Zinka Kene.** Pridobila si je zasluge za nabavo volnene obleke vojakom na bojnem polju. Bodi ji zemljica lahka!

— **Ij Na Rakovniku** bo danes na binškoštni ponedeljek povodom praznika Marije Pomočnice ob 10. uri popoldne pontifikalna sveta maša, ki jo daruje prevzvišeni gospod škof Ivan Stariha, popoldne ob pol starih pa proslina procesija za mir in zmago našega orožja.

Ij **Cimolini**, stavebnik v Ljubljani, je prejel avstrijsko državljanstvo ter je bil te dni kot tak zaprižen.

Ij **Imenovan** je tukajšnji c. kr. carinski revident, sedaj c. kr. črnovojniški poročnik Fran Garbas nadporočnikom z uvrstitvijo s 1. novembrom leta 1914.

Roparski umor na Gorenjem Logu pri Liji.

Dne 21. maja ponoči so neznani lopovi vlomili v hišo posestnice Primožič, podomače Mrnovki. Gospodinj, ki je sedem let ležala bolna v postelji, so roparji ubili. Njeno hči Frančiško so tudi roparji pobili, vendar se je jutraj še zavedla in je bila pripeljana v bolnišnico v Ljubljano. Na ozdravljenje je malo upanja. Posestnica Primožič je bila na glasu kot zelo premožna. Roparji so vso hišo oropali vseh vrednostnih stvari, denar, hranilne knjižice so odnesli. Za roparji ni nobenega sledu.

Žrebanje velike loterije „Slovenske Straže“ v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih junakov in invalidom, že dne 31. maja. **Jakoj kupite srečke!**

Kino Central
v deželnem gledališču.

Danes
na binkoštni ponedeljek
predstave ob pol 11. uri popoldne, ob 3. in pol 5. uri popoldne in ob 6., pol 8. in pol 9. uri zvečer.

Več lepaki in letaki.

Sodržavljani!

1109

Sredi zmagovitega pohoda naše staroslavne armade se obrača do Vas država.

V tem veleresnem času je nujno potrebno, da napne domovina vse svoje moči.

Premagati mora sovražnike in zdržati do zmagovitega konca:

ne samo na bojnem polju, ampak tudi finančno!

Skažite se vredne tega velikega trenutka!

Podpisujte vojno posojilo!

Kdor ljubi svojo domovino, mora podpisati kolikor zmore!

To zadeva vsakega posameznika.

Kakor se vojak na bojnem polju ne utruji in zdrži do zadnje kaplje krvi, tako tudi doma ostali ne smejo omagati in morajo podpirati z vsemi sredstvi državo v tej veliki borbi.

Kdor podpiše vojno posojilo, skrbi za dobrobit bratov, nahajajočih se pred sovražnikom, in okrajša dobo vojske.

Ne bodite strahopetni, ne boječi, ne skrivajte in ne zakopujte svojega denarja!

Premoženje vsakega posameznega je odvisno od srečnega konca te vojne, vojna sama pa zopet odvisi od naše finančne moči.

Skupaj z našim velečastnim zaveznikom smo podali celemu svetu dokaze *nepremagljive hrabrosti.*

*Sovražniki trepečejo, zato pa morate tudi Vi imeti **popolno zaupanje!***

Podpisujte vojno posojilo!